

## NAGYVÁRAD

Ozsváth Zsuzsa

# PECE-PARTI HŐSÖK

Nagykörút, az tulajdonképpen lehetne itt is, hiszen a villamos a Körös felett is két helyen robog át. De nem itt van, ráadásul a *referenciális költő* is a Pece partjáról beszél, teljesen érthetetlen, hogy nem a Körösről, bár kétségkívül a Pece sem rossz, például szép vadkacsák úszkálnak a színén, bár azok vannak a Körösön is, sőt, a Körös színén hattyúk is úszkálnak. A hattyú az olyan nagyvárosi állat, a lehetséges Körút neki mindennapos útszakasz, le-föl úszkál a pályán, és még annál is tovább, soron következő hidak alatt kér az ostoba civilektől kenyérkaréjt, amitől aztán úgyis felpuffad, és kisvártatva meghal. A hattyú halála a szénhidrát emészthetlensége, hát nem egy fennkölt dolog. De a Pece partján azért Párizst találni mégiscsak olyan, mint a különféle ételcsomagolásokon a felirat, hogy nyomokban dióféléket meg egyéb oda nem illő magvakat tartalmazhat; a Pece partján a Párizs aztán nyomokban sem található, esetleg egy Auchan meg sportkomplexum meg kaszárnyamaradvány meg Prima blokknegyed, na és újabban egy vadonatúj sínpár az ötös meg a hetes villamosnak. Fejlődés van a Pece partján, és infrastruktúra; boldog párizsi polgárok vasárnap délben.

A Nagykörút testének a mértani közepén – és a test mértani közepén egyezményesen a szív értődik – helyezkedik el a színház, amely a bécsi Fellner és Helmer cég tervei alapján készült, és anno domini ezerkilencszáz október elsejére készen is lett. Emberek által eléggé frekventált épület, bár járványidőszak alatt valószínűsíthetően többen pisiltek mellette, mint odabent, de hát ez ilyen, mostanság pedig dolog becsalogatni az embereket a kultúra eme fellegráába, ami végül is megbocsájtható, hisz népi megfigyelések szerint az emberek java leginkább otthon szeret pisilni, sorbaállás nélkül. Különböznél mindent meg lehet szokni. Azt is, hogy a színház környékén legutóbb a hetvenes években zötyögött villamos, de azóta már egyáltalán nem, a síneket is fölszedték onnan. (Ráadásul az arrafelé tartó villamos sem a Pecét, hanem a Köröst szelte át, na bumm!) Meg lehet szokni azt is, hogy ma már minden másképp van, mint ahogy régen volt, de azt nem lehetne megszokni, hogy semmi sem változik. Abba belehalni lehet; a változatlanság

nem kecsegtet örök élettel meg halhatatlansággal, mert vajmi kevés esély van arra, hogy az élet éppen akkor áll meg, amikor az élőknek egyéenként pompásan mennek a dolgai, a társadalomról elmondható, hogy boldog, a vezetők remekelnek, a gazdaság egyenesen prosperál. Mert ha az élet véletlenszerűen épp a hervadásban torpan meg, és akkor se előre, se hátra, hát az haláli, de legalábbis életellenes. Ki a fene akar meghalni? Legfennebb az öngyilkosok, de azok sem jókedvükből, hanem mert nem változik a rossz-kedvük, és inkább hátrányukra, mint előnyükre változnak, és abban a hátrányban pedig túl soká maradnak egy helyben.

Ebben a szép Pece-parti Párizsban különben lehet élni, nem arról van szó. Szép is, van infrastruktúra, meg épülnek az utak és a felüljárók, ki vannak csípvé a történelmi épületek, a toplisták alapján a turizmus ringatja bölcsőjét esténként a városnak, a kultúra is teljesen szabadon lélegzik, és minden pénz az égvilágon felháborítóan értelmes célokra van elköltsve. Kávézók és éttermek tömkelege várja a fizetésüket, mint a magvaikat szétszórni vágyó polgárokat, de leginkább külföldieket, mert azok nemcsak magvakat tudnak szórni, hanem pénzt is. A Pece partján elterülő metropolisz az utóbbi években kiérdemelte az ország zöld fővárosa címét. Ez a Párizs olyan Párizs, hogy tele van fákkal meg parkokkal, kivéve ott, ahonnan kivágják, de alapvetően azért valóban nem szűkölködik a növényzetben, ám ha az adott lakos túl régóta lakik a térségben, akkor persze úgymint minden egyes növényzetet modifikáló beavatkozás az emberiség ellenében történő cselekvésnek minősül, még akkor is, ha az történetesen valóban jó elgondolást követ. Az *átlag* Pece-parti lakos nem szereti a nagy változásokat, de azért többre, jobbra vágyik, csak éppen azt nem veszi észre, hogy a több és a jobb megszerzése végett szükséges egynémely változást kieszközölni, az pedig cselekvést kívánna az egyéntől, de az egyén csak egyén, és nem hős, akiről pedig tudvalévő, hogy cselekvésre képes egyéniség. Az egyén várja a hőst, mint Bonnie Tyler, az egyén ezentúl legyen most Bonnie Tyler, mert egy nevesített alanyhoz mégiscsak könnyebb kapcsolódni, tehát Bonnie Tyler várja a hőst, egyre csak várja, aztán megérkezik egy hős, azt nem veszi észre, megérkezik még egy hős, azt csak a szeme sarkából, a harmadiknál pedig felhorkan, hogy nem kell ide hős, meg tudja ő menteni saját magát, nehogy már egy külső személy legyen az, aki learatja a babérokat. Bonnie Tyler hiú és kényelmes lokálpatrióta, aki önismereti gondokkal küszködik. Bonnie Tyler középszer. Senki nem akar Bonnie Tyler lenni.

A Pece-parti Párizsban vannak hősszerelmesek. Lakhelyük egy régi bérház vagy blokklakás emeleti erkélye (balkonja), az erkélyről (balkonról) szé-

pen belátható keletre a Kárpátok meg a borsi határátkelőtől nyugatra elterülő magyar föld, és látható sok nemes és kevésbé nemes lovag vagy lovagnő, de ezentúl legyen most lovag, mert a lovagnő hülyén hangzik. Tehát látható sok lovag, akik meg jönnek-mennek, és a Pece partján is megfordulnak, és ha a Pece partján lévő ismert közegnél érdekesebbnek tűnnek, a hősszerelmesnek csak annyi kell, már bele is szeret a lovagba, a bökkenő meg az, hogy a lovag nem időzik soká, kis pihenő, vagy dolga végezte után már megy is tovább, és a hősszerelmes marad az erkélyen (balkonon), és rettenően elkezdi sajogni a szíve, hogy hová lett az érdekes lovag. A hősszerelmes azért hősszerelmes, mert a felbolygatott érzelmek arra sarkallják, hogy elinduljanak a szeretett lény után, mert a hősszerelmest a szíve irányítja, még ha jóformán nem is tudja, merre van az arra. Vagy ha a hősszerelmes maga kel útra, és más vidékeken megtetszik neki valaki, egy lehetséges lovag mondjuk, hát akkor is képesnek érzi magát, hogy hazatérte után máris elkezdje tervezni a visszavezető utat, mert van valahol egy szeretésre érdekes ember, akiért aztán bármit, mert ő egy hős, aki szerelmes. Vagy szeretne az lenni. A hősszerelmes azonban nem feltétlenül bátor, és megtörténik, hogy megijed az őt ért szeretettől vagy a szeretés lehetőségétől, és megkukul, amikor szükségszerű volna szólni, holott másra sem vágyik jobban, mint hogy ő legyen az, aki az erkélyről ledobja aranyhaját vagy egy jó hosszú létrát, hogy azon utat engedjen magához, hogy a lovag, aki tökmindegy, merre járkel a világban, elinduljon felé, és felvegye az ő testének a formáját, vagyis hogy a két test vegyen fel egy közös formát, ami azelőtt még nem létezett a világban.

A hősszerelmes szűknek érzi az ő erkélyét (balkonját), az ő Pece-parti Párizsát, ami a szeretés nélkül nemhogy Párizsnak, de még egy gazos patkamedernek sem mondható, mert mégiscsak attól lesz egy helység otthon, hogy ott van az, akit szeretni lehet, vagy tudható, hogy van valahol valaki, akit szeret, és erre a valakire számíthat, akárhol is legyen valamely fél a világban. És ha tudható, hogy van szeretet, akkor nemcsak a Pece partjából lesz Párizs, hanem a szomszéd faluból, városból, megyéből, országból. Akkor egy nagy Párizs lesz a világ, és hősök benne minden férfiak és nők, mert szeretni cselekvés, és a cselekvés maga az élet.